

Dkz

I N F O R M A C E O C H A R T Ě 7 7

ročník dvanáctý (1989) - č.5

uzávěrka dne 6.3.1989

.....

Dokument Charty 77 17 89	Prohlášení k případu Saimana Rushdieho	2
Dokument Charty 77 18 89	Dopis Výboru pro podání návrhu na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi	2
Dokument Charty 77 19 89	(K solidaritě z Maďarska)	2
Dokument Charty 77 20 89	Setkání s dánským ministrem zahraničí	3
Dokument Charty 77 21 89	Dopis prezidentu republiky	3
Dopis Františka Janoucha	Rudému právu	5
Sdělení VONS č.929	(J.Brabec trestně stíhán)	8
	930 (J.Blažek trestně stíhán)	8
	931 (M.Kvašňák odsouzen)	8
	932 (M.Palouš trestně stíhán)	9
	933 (J.Němec a ing.P.Dudr mají být souzeni)	9
	934 (I.Jirous a J.Tichý mají být souzeni)	9
	935 (F.Stárek ve vazbě)	10
	936 (Odvolací řízení v tr.věci proti L.Rychvalskému)	11
	937 (M.Šrámek odsouzen za účast na manifestaci 19.1.)	11
	938 (Věc Vl.Šechovcova vrácena soudu 1.stupně)	11
	939 (J.Bok trestně stíhán)	11
	940 (V.Havel a J.Petrová a spol.odsouzeni)	12
	941 (L.Šilhánová a V.Chramostová trestně stíhány)	12
	942 (Trestní stíhání proti D.Vítkovi zastaveno)	13
	943 (Věc V.Poláka postoupena přesupkové komisi)	13
	944 (Přestupkové řízení proti K.Sapovi)	13
	945 (J.Sivec odsouzen)	13
	946 (Zadržení V.Veselského)	13
	947 (Trestní stíhání ing.T.Hradílka)	13
	948 (P.Chmelař zproštěn viny za účast na manifestaci)	14
	949 (V.Lebduška zproštěn viny)	14
	950 (Rozsudek nad J.Křivanem potvrzen)	14
	951 (Rozsudek v tr.věci proti J.Fajmonovi pravomocný)	15
	952 (M.Šrámek stane před odvolacím soudem)	15
	953 (Hl.líčení v tr.věci proti S.Pitašovi odročeno)	15
Hladovky za propuštění	politických vězňů	16
Dopisy občanů státním a stranickým	představitelům	16
Solidarita z ciziny		18
Další protesty a solidarita z domova		17
Setkání v Riegrových sadech		19
Krátké zprávy - Pietní akt za Jana Zajíce,	Členům hnutí WIP	20

.....

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Heřman Chromý, Podolí 2762, 276 01 Mělník

Pavla Paloušová, Na Kampě 8, 118 00 Praha 1

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2

.....

Informace o Chartě 77 vycházejí jednou za 14 dní. Jsou periodickou tiskovinou, nezávislou jak na státní moci, tak i na Chartě 77. Úzce spolupracují s mluvčími Charty 77 a zveřejňují v plném rozsahu všechny dokumenty Charty 77 jakož i všechna sdělení VONS. Náklady na výrobu a distribuci jsou hrazeny z dobrovolných příspěvků z domova i z ciziny.

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramene. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány pro Infoch.

Charta 77|17|89 Prohlášení k případu britského spisovatele Salmana Rushdieho

V posledních dnech je světová veřejnost vzrušena a krajně znepokojena skandálním "rozsudkem sarti", který vyhlásil ajatolláh Chomejní a vysocí státní iránské činitele nad britským spisovatelem Salmanem Rushdiem. Odsuzujeme jakýkoliv teror. Státní terorismus, který veřejně a bezostyšně vydává zvlášť za právo a zločin za trest, představuje nebezpečí pro celé lidstvo. Sjednocují-li se v posledních letech celé národy i jejich vlády v úsilí za lidská práva a v boji proti terorismu, je jejich naléhavou povinností rozhodně vystoupit proti hrůzám fanatismu, pro něž je vražda legálním prostředkem. Nikdy jsme nesouhlasili s popravami politických odpůrců v Íránu, nikdy jsme nesouhlasili s proklamovanými přátelskými vztahy, které pražská vláda udržovala a nadále udržuje s krvavým režimem v Íránu. Uchrání-li nyní mezinárodní společenství lidských práv Salmana Rushdieho od "dlouhého černého šípů", který na něj vyslal ajatolláh Chomejní, uchrání tím i mnoho dalších obětí zločineckých organizací, státních i nestátních, iránských i jiných. Zasadí se tím zároveň za právo na svobodu slova, které, byť formami mírnějšími, je potlačováno či omezováno v mnoha zemích světa, včetně Česko-slovenska.

Proto Vás vyzýváme, abyste podnikli podobné kroky jako mnoho vlád světa k účinnému bojkotu a izolaci zločinného iránského režimu. Přišel čas, aby i v Česko-slovensku byla překonána nepřijatelná dosavadní praxe tolerování těch, kdož zakládají svou státní rezónu na genocidě, válce a vyvražďování politických odpůrců. Přišel čas, kdy i československá vláda, nechce-li být považována za spoluvíníka, musí zaujmout rozhodné stanovisko.

Praha 24.2.1989

Tomáš Hradílek, mluvčí Charty 77, Saša Vondra, mluvčí Charty 77
(Mluvčí Charty 77 Dana Němcová je t.c.v nemocnici)

*

Charta 77|18|89 Dopis Výboru pro podání návrhu na udělení Nobelovy ceny míru
Václavu Havlovi

Vážení přátelé,

dozvěděli jsme se o založení Vašeho výboru. Nejednou jsme vyjádřili své přesvědčení, že mír není záležitostí pouze vlád a politiků, ale i občanů, a že je neoddelitelně spjat s úsilím o dodržování lidských práv. Domníváme se proto, že by Nobelova cena míru měla být udělována především těm, kteří mimo rámec vlastní profese a často s velkým osobním nasazením - přispívají k tomu, aby byl život na naší planetě spravedlivější a důstojnější.

Spisovatel a humanista Václav Havel je už po více než čtvrt století významnou osobností našeho kulturního a veřejného života. Stál i u zrodu Charty 77, snad prvního občanského hnutí ve východní polovině Evropy, které si vytyčilo za cíl boj o dodržování lidských práv, a v roce 1977 se stal jedním z jejích prvních tří mluvčích. Za svou odvážnou občanskou činnost strávil ve vězení přes čtyři roky a nyní je v nebezpečí dalšího dlouhého věznění.

Návrh na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi proto plně podporujeme.

Praha 26.2.1989

Tomáš Hradílek
mluvčí Charty 77

Saša Vondra
mluvčí Charty 77

(Mluvčí Charty 77 Dana Němcová je t.c.v nemocnici)

*

Charta 77|19|89 (K solidaritě z Maďarska)

Milí maďarští přátelé,

s velkou radostí jsme se dozvěděli, že 2.března 1989 pořádáte v Budapešti manifestaci solidarity s Václavem Havlem a dalšími čs.politickými vězni.

Dramatik Václav Havel, který stál u zrodu našeho hnutí Charty 77, se stal symbolem nejen našeho boje za lidská práva a demokratické uspořádání společnosti, nýbrž i stále silících mezinárodních snah o vytvoření mírového a demokratického společenství v naší části Evropy, na Evropském kontinentě i v celém světě. Za

konkrétní postoje, založené na vzájemné podmíněnosti lidských práv, demokracie a světového a evropského míru, jakož i za analýzy těchto problémů je už téměř dvacet let pronásledován; čtyřikrát byl vězněn, celkem více než čtyři roky. Rádi bychom Vás proto požádali, abyste podpořili návrh na udělení Nobelovy ceny míru za letošní rok Václavu Havlovi. Návrh je oprávněnými osobami řádně podán a v Československu i v dalších zemích mu vyjadřuje mnoho lidí podporu. Své případné stanovisko můžete sdělit na adresu Nobel Institut Oslo.

Desítky dalších lidí jsou v Československu nespravedlivě vězněny, jmenujeme z nich jen několik, kteří jsou dosud ve vazbě: Tomáš Dvořák, Hana Marvanová a Jana Petrová z Nezávislého mírového sdružení, Ota Veverka z Mírového klubu Johna Lennona, vydavatel hudebních nahrávek a nezávislé literatury Petr Cibulka, dále Eva Vidlařová z Výboru na obranu Petra Cibulky, básník Ivan Jirous, představitel kulturního undergroundu. Dne 23.2. byl již potřetí uvězněn vydavatel undergroundového časopisu Vokno František Stárek. Desítky dalších lidí jsou odsuzovány, většinou k peněžitým trestům, za účast na manifestacích 28.října a na demonstracích, konaných u příležitosti 20.výročí sebeupálení Jana Palacha. Pokud jsou tito lidé ve vězení, pokud jsou pronásledováni, zůstává Československo neuralgickým místem Evropy, symbolem anti-perestrojky a baštou těch, kdo se snaží zvrátit helsinský proces. Zájem na tom, aby Československo bylo demokratické, mají nejen občané naší země, nýbrž všechny národy Evropy a světa, v první řadě pak naši sousedi.

Solidarita s nespravedlivě uvězněnými nemá jen morální význam. Jsme přesvědčeni, že před mohutnou vlnou protestů, která se zvedla v Československu i v zahraničí, bude muset pražské vedení ustoupit. Jsme šťastni, že právě maďarské nezávislé iniciativy a organizace vyjadřují svou solidaritu s Václavem Havlem a čs.politickými vězni, že jsou skutečnými přáteli Československa.

Praha 28.2.1989

Tomáš Hradílek
mluvčí Charty 77

Saša Vondra
mluvčí Charty 77

(Mluvčí Charty 77 Dana Němcová je t.č.v nemocnici)

Manifestaci v Budapešti zaslala pozdrav a poděkování i Olga Havlová, manželka V.Havla. Manifestace se zúčastnilo asi 1500 lidí, z nichž 400 podepsalo na místě petici, podporující návrh, aby V.Havlovi byla udělena Nobelova cena míru.

*

Charta 77|20|89 Setkání s dánským ministrem zahraničí

U příležitosti oficiální návštěvy dánského ministra zahraničních věcí Uffeho Ellemanna-Jensena v Československu uspořádal dne 1.března 1989 velvyslanec Dánského království Vigand Lose oběd, jehož se zúčastnil ministr, členové jeho doprovodu, pracovníci velvyslanectví a osm představitelů nezávislých iniciativ, a to Jiří Dienstbier, Michael Dymáček, Jiří Hájek, Václav Malý, Karel Srp, Ruth Šormová, Petr Uhl a Saša Vondra. Další dva pozvaní, Václav Havel a Jana Petrová, se vzhledem ke svému uvěznění nemohli dostavit.

Dánský ministr nás informoval o oficiálním protestu dánské vlády, který v souvislosti s policejními zásahy v lednu a následnými procesy přednesl čs.ministru zahraničních věcí. V projevu při obědě předcházejícího dne mj.zdůraznil, že "po podpisu vídeňského dokumentu vztahy mezi státem a občany v každém z 35 signatářských států už nemohou být považovány za 'vnitřní záležitost'."

Čs.hosté hovořili o celkové situaci v Československu, o činnosti nezávislého hnutí, zvláště pak iniciativ, v nichž sami působí (Charta 77, VONS, Čs.helsinský výbor, Nezávislé mírové sdružení a Jazzová sekce), dále pak o jednotlivých případech politických vězňů. V této souvislosti poukázal Václav Malý na alarmující případ Petra Cibulky, jemuž hrozí až deset let vězení za nezávislou publicistickou činnost. Ruth Šormová pohovořila mj.o tom, že pro skutečný dialog mezi oficiálními organizacemi, jako je Čs.mírový výbor a SSM, a mezi NMS, k jehož prvním krokům v poslední době došlo, je vážnou překážkou věznění mírových aktivistů; uvedla zvláště případ Hany Marvanové, svobodné matky čtyřletého dítěte,

která je více než čtyři měsíce bez soudu vězněna.

Přátelský rozhovor trval dvě hodiny. Šlo vůbec o první kontakt, který oficiální představitelé Dánského království s nezávislými skupinami v Československu navázali. Praha 1.3.1989

Tomáš Hradílek, mluvčí Charty 77

Saša Vondra, mluvčí Charty 77

(Mluvčí Charty 77 Dana Němcová je t.č.v nemocnici)

*

Charta 77|21|89

Dopis prezidentu republiky

Pane prezidenta,

v souladu s článkem 29 ústavy ČSSR Vás upozorňujeme na závažné skutečnosti, poškozující vnitřní vztahy uvnitř naší společnosti i zájmy republiky v zahraničí.

Je Vám jistě známo, že proti pokojnému pietnímu aktu na památku Jana Palacha na Václavském náměstí vystupovaly orgány moci agresivně a provokativně, s jasným úmyslem vyvolat srážky. Brutální útok měl zastrašit probouzející se občanskou aktivitu a odvahu. Místo objektivního přezkoumání metod útlaku, jaké Praha už dlouho nepamatuje, jsme svědky vykonstruovaných obvinění z trestných činů, doprovázených pomlouvačnou kampaní sdělovacích prostředků. Tento postup vyvolal protesty značné části čs.veřejnosti i ve světě tím spíše, že k otevřenému porušení vídeňského dokumentu KBSE došlo ve chvíli, kdy ho přijímali i čs.zástupci.

Přes tento odpor byly měsíc po událostech na Václavském náměstí uspořádány v Praze procesy, které mají dodatečně ospravedlnit zvůli a násilí na pokojných občanech a které se svým stylem a významem zařazují do serie neblahých "pražských procesů" minulosti. Dne 21.února byl vynesen rozsudek nad Václavem Havlem a 22.února nad sedmi dalšími oběťmi. Při hlavním líčení byla podstatně porušována ustanovení trestního řádu, zejména § 2 odst.5, vyžadující objasňovat "se stejnou pečlivostí okolnosti svědčící proti obviněnému i okolnosti, které svědčí v jeho prospěch". Kladení květin bylo prohlášeno za výtržnictví. Za tento čin byl odsouzen Otakar Veverka na jeden rok, Jana Petrová na devět měsíců a pět dalších obžalovaných k podmíněným trestům a pokutám.

K oběma procesům se dostavili právníci s mezinárodní autoritou z Francie, NSR, USA, Holandska a Švédska, kteří však nebyli vpuštěni do soudní síně. Přítomny byly desítky zahraničních novinářů, z nichž pouze čtyři dostali vstupenky.

Procesy s faktickým vyloučením veřejnosti jsou nyní prezentovány jako dodatečné právní zdůvodnění protiprávního řádění mocenských orgánů na Václavském náměstí. Pane prezidente, sám musíte nejlépe vědět, jak nevěrohodná je tato snaha mocenských orgánů legalizovat to, co je jen projevem arogance a zvůle. Slova představitelů těchto orgánů o přestavbě a demokratizaci nemohou získat věrohodnost návratem k praxi a metodám, jejichž obětí jste se sám v padesátých letech stal. Lze také těžko očekávat podporu jakýmkoli, byť i nesmělým reformním pokusům bez nápravy chyb, deformací a provinění uplynulých dvaceti let.

Násilnosti lednových dnů i pokusy legalizovat je uvedenými i chystanými procesy také zpochybňují podpis ČSSR na výsledném dokumentu KBSE z Vídně, tvrzení vlády o podpoře Gorbačovovy politiky evropského domu - včetně tolik propagované iniciativy k vytvoření pásma důvěry a spolupráce ve střední Evropě.

Tisíce signatářů peticí a dopisů právem požadovaly odstranění mocenské zvůle, otevřený dialog moci se společností. Občanské iniciativy, které takový dialog navrhují a doprovázejí věcnými dokumenty a návrhy, už od vzniku Charty 77 před dvanácti lety, byly a jsou tlumočnický hlas "mlčící většiny". Čs.vláda se ve vídeňském dokumentu (principy, č.26) zavázala činnost těchto iniciativ nejen tolerovat, nýbrž i respektovat a mnohostranně usnadňovat.

Pane prezidente, vyzýváme Vás, abyste v zájmu pokojných a potřebných změn v Československu i důstojného postavení Československa ve světě použil svého práva a nařídil, aby se nepokračovalo v trestním stíhání Václava Havla, Jany Petrové, Otakara Veverky, Miroslava Šrámka (odsouzeného obvodním soudem pro Prahu 8 k jednomu měsíci nepodmíněně za účast na Václavském náměstí 19.1.1989) a všech dalších stíhaných v souvislosti s manifestacemi z 15.-21.1.1989, respektive rozhodl

o prominutí trestů a zároveň o zahlazení odsouzení těch, kteří již byli pravomocně odsouzeni.

Praha 2.3.1989

Tomáš Hradílek, mluvčí Charty 77

Saša Vondra, mluvčí Charty 77

(Mluvčí Charty 77 Dana Němcová je t.č.v nemocnici)

Dopis Františka Janoucha Rudému právu

Šéfredaktor Rudého práva Zdeněk Hoření,
Na poříčí 30, 112 86 Praha 1

Stockholm 31.ledna 1989

Vážený pane šéfredaktore,

v posledních dnech byla na stránkách Vašeho listu a v dalších čs.hromadných sdělovacích prostředcích rozpoutána štvavá a pomlouvačná kampaň proti čs.obránčům lidských práv, zvláště pak proti signatářům Charty 77 a jiných nezávislých občanských iniciativ v Československu.

Čs.sdělovací prostředky, Váš list nevyjímaje, přitom apelují u svých čtenářů na jeden z nejnižších lidských pudů - závist. Snaží se své čtenáře přesvědčit, že boj za respektování lidských práv a občanských svobod ve Vaší zemi je nepřátelskou činností řízenou a placenou ze zahraničí.

V této souvislosti byla v minulých dnech mnohokrát jmenována i Nadace Charty 77 ve Stockholmu. Jelikož jsem zakladatelem této švédské kulturně humanitární instituce a jejím dlouholetým předsedou a správcem, chtěl bych Vás požádat, abyste uveřejnil můj list, který poskytne Vaším čtenářům pravdivé a nezkrácené informace o naší pomoci. V demokratických a civilizovaných zemích se to obvykle dělá. Bude to v údobí 'glasnosti' a 'perestrojky' možné i ve Vaší zemi?

Nadace Charty 77 vznikla před jedenácti lety. Její finanční hospodaření je kontrolováno úředním revizorem a švédskými úřady. Její činnost je řízena správním výborem a je pod patronátem skupiny významných kulturních a vědeckých osobností z řady zemí. Nadace Charty 77 přísně respektuje švédské zákony. Stejně respektujeme i zákony Československa a mezinárodní úmluvy, které obě země podepsaly.

Finanční prostředky Nadace Charty 77 pocházejí z tisíců a tisíců malých příspěvků, které na naše konto posílají přátelé Československa z mnoha zemí. Dostáváme příspěvky také od spisovatelských svazů a PEN-klubů ve Skandinávii a jiných zemí. Přispívají nám odbory, církevní, umělecké, novinářské, studentské a jiné organizace po celém světě, které jsou znepokojeny situací v Československu po invazi vojsk varšavského paktu a v údobí tak zvané normalizace. Mimochodem, před mnoha lety přispěl značnou částkou na naši činnost i akademik Andrej Sacharov. Jeho příspěvek byl rozdělen desítkám rodin s dětmi, jejichž živitelé byli z politických důvodů propuštěni z práce nebo odsouzeni do vězení.

Příspěvky, poskytované Nadací Charty 77, nejsou a nesmějí být vázány na žádné politické či jiné podmínky - Nadace Charty 77 má právo odmítnout finanční prostředky, které by mohly ohrozit její dobré jméno nebo ji nutit k činnosti, která by byla v rozporu s jejími stanovami.

Nadace Charty financuje také svou činnost pomocí některých významných cen, udělených hnutí Charty 77 nebo přímo naší Nadací. Patří mezi ně i cena Erasma Rotterdamského (udělená Václavu Havlovi), mezi jejímiž laureáty je celá plejáda evropských činitelů vědy, kultury, umění, politického života. Převzali jsme i cenu Svobody, jejímiž dřívějšími či pozdějšími laureáty byl Lech Wałęsa, Nelson Mandela a švédský publicista Brax, který odhalil nezákonné obchody zbraněmi švédského zbrojního průmyslu. Převzali jsme i cenu Rothko Chapel, mezi jejímiž laureáty byla i arabská organizace z území, okupovaných Izraelem (Zákon ve službách člověka) a Sjediněná demokratická fronta z Jižní Afriky, reprezentovaná známými bojovnicemi proti apartheidu Helen Josephovou a Albertinou Sisuluovou.

Nadace Charty 77 poskytuje příspěvky stovkám osob v Československu, pronásledovaným či dokonce uvězněným za své politické a náboženské názory, za svou kulturně uměleckou činnost, za obhajobu lidských a občanských práv. Nadace Charty 77 poskytuje tvůrčí stipendia umělcům, spisovatelům, vědcům a jiným osobám k vytvoření nebo zakončení uměleckého či vědeckého díla. Tyto příspěvky nejsou vázány na žádné politické či jiné podmínky. Nadace pouze kontroluje, zda příspěvek byl adresátům řádně doručen.

Chci ilustrovat naši činnost několika příklady. Když známému, starému a nemocnému slovenskému spisovateli Dominiku Tatarkovi byl v rozporu se zákony slušnosti a lidskosti zkrácen důchod, začali jsme mu posílat malý příspěvek, který by tuto hlubokou nespravedlnost alespoň částečně vykompenzoval. Řadu let dostává pravidelný příspěvek i zasloužilá umělkyně Vlasta Chramostová, která byla počátkem 70.let pouze pro svůj nesouhlas s invazí a normalizační politikou zbavena možnosti vystupovat na čs.scénách a odkázána na nedůstojnou invalidní penzi. Příspěvky od nás dostávají i spisovatelé Ludvík Vaculík, Eva Kantůrková a Jan Trefulka, kterým čs.úřady v rozporu s pravidly civilizovaných států odmítly vyplácet penzi. Čs.historik Jan Opat dostával malé stipendium na sepsání velké historické studie o T.G.Masarykovi.

Všechny příspěvky jsou posílány do Československa prostřednictvím zástupce Tuzexu ve Švédsku. Jde o naprosto legální činnost, ze které má čs.stát navíc i značný devizový přínos. Údaje, které byly uveřejněny ve Vašem listě a jiných sdělovacích prostředcích, pocházejí zřejmě ze seznamů, které zástupce Tuzexu posílá do Prahy. Zásilky jsou totiž pojišťovány u České státní pojišťovny. Chcete snad namluvit svým čtenářům, že "podvrtná činnost" je financována prostřednictvím podniku zahraničního obchodu Tuzex a její doručení pojišťováno u České státní pojišťovny? Není toto nejlepším důkazem o naproste legalitě naší činnosti? Argumenty a jazyk čs.sdělovacích prostředků se nebezpečně podobají projevům prokurátorů a pisálek z doby, kdy byl souzen Gustáv Husák, Vlado Clementis, Závaš Kalandra, Milada Horáková, Jan Zahradníček, Rudolf Slánský a tisíce jiných.

Nadace Charty 77 podporuje také vydávání významných děl české a slovenské kultury v zahraničí. Přispěli jsme například na vydání knihy příběhů a vzpomínek Všecky krásy světa národního umělce a laureáta Nobelovy ceny Jaroslava Seiferta dlouho předtím, než dostal Nobelovu cenu. Bylo snad normální, že tato kniha i další básnická sbírka tohoto největšího českého básníka Morový sloup musely řadu let kolovat v Československu ve strojopisných opisech, musely vyjít nejdříve v zahraničí a byly dokonce zabavovány čs.policií při domovních prohlídkách a čs.celníky na hranicích jako nebezpečný kontraband? Není podivné, že Jaroslav Seifert v roce 1980 svěřil autorská práva na Všecky krásy světa ne Dílii, která ho odmítla či která se ho bála zastupovat, ale osobně mně, předsedovi Nadace Charty 77? Nebylo v tom uznání naší kulturně humanitární činnosti ze strany tak nesporné mravní autority ve Vaší zemi?

Nadace Charty 77 také pomáhá při zasílání různého technického zařízení do Československa. Děje se tak zase naprosto legálně. Poslali jsme například řadu videomagnetofonů prostřednictvím Tuzexu. Nepovažoval jsem totiž za normální, aby významný čs.dramatik Václav Havel nemohl po desetiletí vidět na scéně inscenace svých divadelních her. Nepovažoval jsem totiž za normální, že filmy nejznámějšího čs.režiséra Miloše Formana nemohly být po desetiletí promítány na čs.scénách - videotechnika pomáhá alespoň v malém měřítku překonat důsledky této nekulturní "kulturní" politiky.

Dali jsme také podnět k zasílání do Československa řady osobních počítačů. Jejich speciální úprava, o které píše některé čs.sdělovací prostředky, spočívala v tom, že jsme vyvinuli jeden z prvních systémů, který umožňoval zpracovávat české a slovenské texty s háčky a čárkami. Chtěl bych ujistit vaše čtenáře, že jde o přístroje, které jsou dnes zcela běžné na Západě, mají je běžně k dispozici školáci a studenti a neobejde se bez nich žádný úřad či podnik. Zasíláme je proto, abychom tvůrcům usnadnili práci a podpořili vznik a šíření nezávislé kultury v Československu.

Nadace Charty 77 zřídila také Seifertovu cenu, kterou uděluje podle rozhodnutí skupiny významných čs.literátů a kritiků v zahraničí i v Československu. Členy

poroty byli či jsou Milan Kundera, Josef Škvorecký, Jiří Gruša, Václav Havel, Sylvie Richterová, A.J.Liehm, Antonín Brousek, Jan Vladislav a j. Seifertovu cenu obdržel Dominik Tatarka z Bratislavy, Ludvík Vaculík z Prahy a Ivan Diviš z Mnichova. Pro Vaši informaci příkládám oběžník, týkající se Seifertovy ceny, rozeslaný příznivcům čs.kultury v zahraničí. Jak můžete vidět, cena není omezena na neoficiální literaturu, nýbrž může být udělena i dílu, vydanému v některém čs.nakladatelství. Na rozdíl od Vás nevylučujeme z československé kultury nikoho. Uvítáme návrh na udělení Seifertovy ceny i od Vaší kulturní redakce.

Nebudu skrývat: Nadace Charty 77 podobně jako i jiným institucím šlo a jde především o to, aby se "normalizačnímu" režimu nezdařil záměr vyhladovět a umlčet nepohodlné spisovatele, umělce, historiky, filozofy, vědce. Jsem hrdý na to, že naše Nadace přispěla alespoň v malé míře k tomu, že navzdory existenčnímu pronásledování a politicko-policejním šikanám vzniklo velké kulturní dílo, na které mohou být Češi a Slováci hrdí a které si zasloužilo uznání na celém světě.

Setkal jsem se před několika dny s čs.velvyslancem ve Švédsku na malé slavnosti po premiéře vynikající inscenace Dobrého vojáka Švejka v divadle v Linköpingu. Čs.velvyslanec poděkoval hercům za jejich skvělý výkon a věnoval jim velkou kytici. Nadace Charty poděkovala jiným způsobem: každý z herců dostal dvousetstránkovou publikaci Obležená kultura, vydanou Nadací, která zachycovala situaci čs.kultury deset let po podepsání Helsinských dohod. Divadlo uznalo naši kulturní práci tím, že v programu představení bohatě používalo, slovem i obrazem, publikace Nadace Charty 77.

Před několika dny jsem se vrátil z týdenního pobytu v Moskvě a Leningradě. Byl jsem svědkem triumfálního návratu baletky Makarovové do Leningradu; Izvestija požadovaly, aby bylo navráceno sovětské občanství Rostropovičovi i Višněvské (zmněl se o tom i Váš list); četl jsem desítky dopisů, žádajících, aby bylo sovětské občanství vráceno i Alexandru Solženicynovi. Viděl jsem s jakou bolestí mluvil Jevgenij Jevtušenko o vyhoštění Solženicyna na Všesvazovém sjezdu společnosti Memorial a jaký potlesk vzbudila jeho slova: "Nemůžeme vrátit zpět naše tanky, které přešly přes hranice Československa z tupého rozhodnutí vylekavších se byrokratů...ani násilné vstrčení Solženicyna do letadla, který se možná už nikdy nevrátí zpět...". Do Moskvy se vrátil a začal tam pracovat režisér Ljubimov, Moskvu navštívil i spisovatel Siňavskij, se kterým řada listů uveřejnila celostránková interview, začaly tam vycházet knihy Vadimova, Ginzburga, Grossmana a mnoha jiných autorů, které ještě nedávno byly zakázány a za jejich rozšiřování byli ještě před několika lety lidé odsuzováni do vězení a vyhnanství.

Nebylo by konstruktivnější a neodpovídalo by více duchu našeho času, helsinských dohod i "perestrojky" v našem společném evropském domě, kdyby se Váš list, pane šéfredaktore, namísto šíření jedovatých a nepravdivých pamfletů, začal zabývat konstruktivnější činností? Neměli byste raději požadovat, aby čs.úřady vrátily čs.občanství Milanu Kunderovi, Jiřímu Kolářovi, Pavlu Kohoutovi, Josefu Škvoreckému a desítkám dalších bývalých čs.občanů, kterým bylo protiprávně odejmuto čs.občanství? Neměli byste požadovat, aby světoznámý režisér Otomar Krejča, jehož inscenace jsem viděl na mnoha předních evropských scénách, mohl nakonec začít pracovat i doma? Neměli byste požadovat, aby hry Václava Havla (který zase, již pokolikáté, a na jak dlouho, sedí v ruzyňské věznici), Ivana Klímy a Milana Uhdeho se směly nakonec hrát i na čs.scénách? Aby knihy Kundery, Škvoreckého, Vaculíka, Tatarky, Gruši, Kohouta, Pecky, Procházkové, Klimenta, Kriseové, Kantůrkové, Trefulky a desítek dalších byly navráceny do čs.knihoven a začaly se prodávat na pultech knihkupectví? Aby v Československu byly vydány všechny knihy Bohumila Hrabala? Neměly by tisíce čs.vědců, donucených emigrovat, mít možnost vracet se do své bývalé vlasti? Neměli by se čs.novináři starat raději o to, jak odstranit největší hanbu současného Československa - věznění Václava Havla, jednoho z nejznámějších a nejvýznamějších reprezentantů své země?

Jsem přesvědčen, že většina Vašich čtenářů by uvítala takovou změnu postojů Vašeho listu jako skutečný příspěvek k upevnění míru a spolupráce v Evropě.

V závěru chci ještě jednou zdůraznit, že činnost Nadace Charty 77 je v plném souladu se zákony Československa a Švédska. Nadace Charty 77 podporuje nezávislé

občanské iniciativy a nezávislou kulturu. V řadě sousedních zemí existují podobné nadace již řadu let, mají své úřadovny v Budapešti, Varšavě, Pekingu a v poslední době i v Moskvě, a vyvíjejí činnost, velice podobnou činnosti Nadace Charty 77, přitom s plnou podporou úřadů daných zemí. Podobnou činnost vyvíjí také Fond pro přežití lidstva (jedním z jeho ředitelů je akademik Andrej Sacharov), založený nedávno v Moskvě z iniciativy Michaila Gorbačova. Chce Vaše země skutečně zůstat jednou z posledních evropských zemí, které nepochopily, že době studené války jak na zahraničních tak na vnitřních frontách bylo dávno odzvoněno?

Jako bývalý občan Vaší země, zbavený nezákonně čs.státního občanství, bych byl nerad svědkem takového vývoje.

Jsem přirozeně ochoten přijmout Vašeho redaktora a poskytnout mu rozhovor nebo uspořádat pro čs.a jiné novináře tiskovou konferenci v Praze nebo jiném místě, kde bych na faktech a dokumentech ukázal, co je Nadace Charty 77 a jak pracuje a zodpověděl konkrétně všechny otázky.

František Janouch, předseda správního výboru Nadace Charty 77 ve Stockholmu

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který je čs.ligou pro lidská práva a členem Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č.860.

Sdělení č.929 (Jan Brabec trestně stíhán)

Dne 10.1.1989 kolem 17.hodiny byl na Václavském náměstí v Praze zhruba před pasáží Alfa zadržen signatář Charty 77 Jan Brabec, kameník, nar.15.8.1959, bytem Belgická 13, Praha 2. Vyšetřovatel npor.Kopič ho obvinil z trestného činu výtržnictví podle § 202|1 tr.z., jehož se měl dopustit tím, že z okna v Domě obuvi vyhodil letáčky v češtině a v angličtině, jejichž text zněl "Svobodu Ivanu Jirousovi". Jan Brabec, který takové jednání naprosto popírá, byl předveden na MO VB do Školské ulice. Po výslechu byl umístěn do cely předběžného zadržení, odkud byl ráno odvezen domů na domovní prohlídku. Při prohlídce bylo zabaveno osmadvacet položek, vesměs šlo o pohledy, samizdatovou literaturu a hudební nahrávky. Po prohlídce byl J.Brabec propuštěn.

Bez ohledu na to, zda J.Brabec letáky z obchodního domu vyhodil nebo ne, pozastavujeme se nad právním hodnocením celého skutku. Výtržnictvím rozumí zákonodárce jednání, které narušuje soužití občanů, veřejný klid a pořádek. Jak může narušit soužití občanů, veřejný klid a pořádek žádost o svobodu pro někoho, kdo navíc není ještě ani odsouzen?

V Praze 14.února 1989

*

Sdělení č.930 (Josef Blažek trestně stíhán)

Vyšetřovatelka obvodní prokuratury v Praze 1 Věra Mašínová zahájila dne 19.1.1989 trestní stíhání proti Josefu Blažkovi, nar.10.5.1958, stavebnímu dělníkovi, bytem Břežany 6, okr.Znojmo, přechodně Topolová 14, Praha 10. Obviňuje ho z trestných činů útoku na státní orgán a orgán společenské organizace (§ 154|2 tr.z.) a ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele (§ 156a tr.z.), jichž se měl dopustit tím, že dne 19.1.1989 na Václavském náměstí "neuposlechl výzvy orgánů ONV Praha 1 a orgánů VB k opuštění vyklizovaného prostoru a urážel orgány SNB vulgárními výroky." Toto obvinění se opírá o záznam příslušníků pohotovostního pluku VB Mošty a Kalandry, údajné vulgární výroky nejsou blíže specifikovány.

Praha 22.února 1989

*

Sdělení č.931 (Miroslav Kvašňák odsouzen)

Dne 9.2.1989 ukončil samosoudce obvodního soudu v Praze 1 JUDr.Jan Bělohradský hlavní líčení proti Miroslavu Kvašňákovi a jeho spoluobviněnému (viz naše sdělení č.850,881). Oba byli žalováni z přečinu proti veřejnému pořádku (§ 6a| zákona o přečinech) a z trestných činů podněcování (§ 164 tr.z.) a útoku na veřejného

činitele (§ 154|2 tr.z.), jichž se měli dne 28.10.1988 dopustit svou přítomností a chováním ve Vodičkově ulici v Praze. Samosoudce je shledal vinnými pouze trestným činem útoku na veřejného činitele, kterého se měli dopustit výrokem "Kurvy, lovci lebek!". Tento výrok zaslechl a dosvědčil příslušník VB v civilu Ladislav Vachalík. Podle jeho mínění byl určen příslušníkům pohotovostního pluku SNB, kteří však na něj nijak nereagovali, protože jej neslyšeli. Úmysl ani konkrétní veřejný činitel, postižený útokem, nebyl prokázán.

Oba obžalovaní byli uznáni vinnými a odsouzeni k nápravnému opatření 15% srážek ze mzdy po dobu pěti respektive čtyř měsíců. Není nám známo, zda je rozsudek pravomocný.

Praha 22.února 1989

*

Sdělení č.932 (Martin Palouš trestně stíhán)

Signatáři Charty 77 Martinu Paloušovi bylo dne 8.2.1989 vyhledavatelem VB Praha 1 sděleno, že je trestně stíhán pro trestný čin výtržnictví podle § 202|1 tr.z. Tohoto trestného činu se měl dopustit tím, že dne 18.1.1989 v odpoledních hodinách přečetl na Václavském náměstí "dokument Charty 77", což prý vedlo k shromáždění velkého množství lidí, které si vyžádalo zvýšení pořádkové služby VB. K tomu podotýkáme, že právě a jediné dne 18.1.1989 nedošlo na Václavském náměstí k žádným incidentům mezi pořádkovými jednotkami a občany, že občané nebyli vyzváni k rozchodu a že naopak velcí příslušníci SNB, jmenovitě major StB Květoslav Koutecký, přistoupili na veřejnou diskusi se shromážděnými občany a přislíbili v ní pokračovat následující den. Teprve v průběhu této diskuse a na výzvu shromážděných občanů přečetl M.Palouš zmíněné prohlášení.

M.Palouš byl dne 14.2.seznámen s výsledky vyhledávání, z nichž průkazně vyplývá jenom fakt, že dne 18.1. na Václavském náměstí cosi přečetl - okolnosti ani obsah jeho projevu doloženy nejsou.

Trestní stíhání M.Palouše za čin, ke kterému prostě nedošlo, je absurdní. Je to čistý výraz oné linie státní politiky, která občas nabízí dialog pouze s úmyslem okamžitě kriminalizovat jakýkoli nesouhlasný názor a předvést tak potenciálním kritikům, že je i do budoucna hodlá a dokáže umlčet.

Praha 22.2.1989

*

Sdělení č.933 (Jaromír Němec a ing.Pavel Dudr mají být souzeni)

Předseda senátu okresního soudu v Kroměříži JUDr.Vlastimil Mikulěnka, nařídil v trestní věci proti Jaromíru Němcovi a ing.Pavlu Dudrovi hlavní líčení, které se má konat ve dnech 6., 7. a 8.března 1989 v jednací síni č.17 v II. patře budovy uvedeného soudu; dne 6.3. má začít v 8 hodin. 39letý Pavel Dudr a 54letý signatář Charty 77 Jaromír Němec jsou žalováni okresním prokurátorem v Gottwaldově (který obžalobu podepsal nečitelnou paraťou bez uvedení svého jména) pro tr.čin pobuřování podle § 100|1a, 3a tr.zákona, takže každému z nich hrozí trest od jednoho roku do pěti let. Jak jsme již uvedli (viz naše sdělení č.466,486,490,491,519,548,577,809,819,884 a 913), měli se tohoto trestného činu dopustit tím, že od r.1980 do poloviny listopadu 1985, kdy byli uvězněni (ve vazbě strávili zhruba půl roku), rozmnožovali a rozšiřovali písemnosti nepřátelsky zaměřené, jak uvádí obžaloba, proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky. Podle obžaloby šlo převážně o časopis Informace o Chartě 77, o dokumenty Charty 77, různé politické a publicistické texty. Obžaloba navrhuje kromě dalších důkazů slyšení 47 svědků. Navrhuje rovněž uložit obviněným trest propadnutí věci, pokud jde o část věcí odňatých při domovních prohlídkách; druhá část věcí má být opatřením soudu zabráná.

V Praze 1.března 1989

*

Sdělení č.934 (Ivan Jirous a Jiří Tichý mají být souzeni)

Předseda senátu okresního soudu v Jihlavě JUDr.Ilja Libenský nařídil v trestní věci proti Ivanu Jirousovi a Jiřímu Tichému hlavní líčení, které se má konat v jednací síni č.180 v I.patře budovy uvedeného soudu dne 9.března 1989 od 8.30

hod. Ivan Jirous, který je od 20.10.ve vazbě v Brně-Bohunicích, a Jiří Tichý, který byl ve vazbě od 20.10 do 19.12.1988, jsou žalováni okresním prokurátorem v Jihlavě JUDr.Jaroslavem Bajerem pro tr.čin pobořování podle § 100|1a,3a tr.zákona a tr.čin poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr.z., takže každému z nich hrozí trest odnětí svobody od jednoho roku do pěti let. Prvého trestného činu se měli podle obžaloby dopustit tím, že "v době od 26.4.1988 do 6.5.1988 v Praze společně zkoncipovali a vyhotovili z nepřátelství vůči politickému a státnímu" uspořádání republiky písemnost, jejíž obsah hrubě uráží a pomlouvá státní a politické orgány ČSSR pro výkon jejich pravomocí, které obviňuje z fyzického a psychického teroru a současně nepravdivě líčí postup státních orgánů při rozhodování v trestních věcech a s touto písemností v období od měsíce května do srpna 1988 seznámili zejména formou podpisové akce větší počet osob a poté obviněný Ivan Jirous dne 15.8.1988 z místa svého přechodného bydliště ve Staré Říši č.33 okr.Jihlava, odeslal uvedenou písemnost na adresy ministerstva spravedlnosti, ministerstva vnitra ČSSR, vlády ČSSR a FS ČSSR, včetně podpisového archu se jmény 271 signatářů".

Připomínáme, že šlo o petici, dožadující se objasnění odpovědnosti státních orgánů za smrt Pavla Wonky, politického vězně, který 26.dubna m.r.zemřel ve věznici v Hradci Králové.

Druhého trestného činu se měli dopustit tím, že "vědomě vytvořili možnosti, aby se tato písemnost stala známou v zahraničí, což se také stalo". Obžaloba se vůbec nenamáhá podat v tomto směru nějaký důkaz, rozpačitě hovoří pouze o nepřímém úmyslu obou obviněných.

Obžaloba navrhuje slyšení pěti svědků a čtení svědeckých výpovědí z přípravného řízení. Navrhuje, aby časi věci, odňatých při domovních prohlídkách - u Jiřího Tichého byl odňat mj. elektrický psací stroj s pamětí Rank Xerox 630 - byla opatřením soudu zabráněna a aby obviněným byl uložen trest propadnutí věci, jímž by byla postoužena druhá část věci, odňatých při prohlídkách.
(Viz naše sdělení č.830,836,860-změny za tisku a 869)

V Praze 1.března 1989

*

Sdělení č.935 (František Stárek ve vazbě)

Dne 23.2.1989 byl v České Třebové zadržen František Stárek, nar.1.12.1952, topič, a v domku jeho družky Ivy Vojtkové v Čechovské ulici 398, 560 03 Česká Třebová - Parník, který obývá spolu s ní, byla provedena domovní prohlídka. Domovní prohlídka byla zahájena pro podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 písm.c) zákona o přečinech, novelizovaného nedávným zákonným opatřením předsednictva Federálního shromáždění. Františku Stárkovi hrozí trest odnětí svobody do 6 měsíců nebo peněžitý trest do 20 000,- Kčs (oba tresty lze uložit současně). Uvedeného přečinu se dopustí ten, kdo vyhotoví, umožní vyhotovení nebo rozšíří tiskovinu, která svým obsahem narušuje zájem socialistického státu na zachování veřejného pořádku. Není známo, které tiskoviny se podezření, vznesené Františku Stárkovi, týká. Při domovní prohlídce, již byla přítomna pouze Iva Vojtková, bylo zabaveno velké množství věci: byly odvezeny dvěma nákladními auty zn.Avie. Odňaty byly zejména: elektrický psací stroj s pamětí Rank Xerox 630, počítač Spektrum Delta, dva fotoaparáty, cyklostyl Rex Rotary 400, psací stroj Zeta, přehrávač Sony stereo, mikromagnetofon, více než sto magnet.pásek, knihovna Vokna, cyklostylové blány čisté i popsané (s připravovaným číslem Vokna), cykl.barva, celý náklad Voknovin, větší množství papíru, knihy, časopisy, jednotlivé písemnosti, fotografie, archiv Vokna, adresáře atd. Prohlídku nařídil npor.Mareš z OS SMO z Ústí n.Orlicí, souhlas k ní dal prokurátor okresní prokuratury JUDr.Jaroslav Mazanec. Týž prokurátor vzal Františka Stárka dne 25.2.do vazby, kterou vykonává v Hradci Králové. Ve východočeském deníku Pochodeň vyšel článek, který informuje o zadržení, přináší fotografii psacího stroje s pamětí, uvádí - v rozporu s presumcí nevinny - plnějmeno, narození a bydliště Františka Stárka. Článek je nenávistný, Fr Stárka obviňuje z ideodiverzní činnosti, na níž se podílejí i emigranti jako např.Jan Pelc.

František Stárek je signatář Charty 77 a jedním z neaktivnějších stoupenců nekonformní kultury a undergroundu. Je spoluvydavatelem časopisu Vokno a Voknoviny, videomagazínu Vokna a knihovny Vokna. V minulosti byl už dvakrát vězněn, poprvé

v souvislosti s postihem Plastic People of Universe (v r.1976-7) a podruhé za vydávání Vokna (1981-84).

Pekud je nám známo, toto trestní stíhání Fr.Stárka pro přečin je prvním případem, kde je použito novelizujícího opatření předsednictva FS.

Postih Františka Stárka je citelným zásahem proti čs.nezávislé kultuře.

V Praze 1.3.1989

*

Sdělení č.936 (Odvolací řízení v tr.věci proti L.Rychvalskému)

Předseda senátu městského soudu v Praze Tomáš Stuchlík nařídil na den 8.3.1989 na 10.20 hod. do jednací síně č.57, I.patro soudní budovy ve Spálené ul.2, Praha 2 veřejné zasedání v tr.věci proti Luboši Rychvalskému. Odvolací soud bude rozhodovat o rozsudku obvodního soudu pro Prahu 1, jímž byl L.Rychvalský odsouzen pro přečin proti veřejnému pořádku podle § 6a) zák.o přečinech za účast na manifestaci 28.10.1988 v Praze na Václavském náměstí. (Viz naše sdělení č.878,882 a 928, v němž jsme se dopustili chyby: název ulice, v níž L.Rychvalský bydlí, je Křížová.)

V Praze 1.března 1989

*

Sdělení č.937 (Miroslav Šrámek odsouzen za účast na manifestaci 19.1.)

Obvodní soud pro Prahu 8 rozhodl dne 17.2.1989 v hlavním líčení, které vedl samosoudce JUDr.Vladislav Šíma, že Miroslav Šrámek, nar.25.12.1965, zedník, bytem Bulharská 34, Praha 10, je vinen spácháním přečinu proti veřejnému pořádku, jehož se měl dopustit účastí na nepovoleném shromáždění dne 19.1.na Václavském náměstí v Praze. Miroslav Šrámek byl na návrh prokurátora pro Prahu 1 JUDr. Karla Floriana odsouzen za tento přečin již trestním příkazem z 6.2.1989; proti němu podal odpor a v hlavním líčení samosoudce ho znovu uznal vinným a vyměřil mu stejný trest jako předtím v trestním příkazu - odnětí svobody v trvání jednoho měsíce v II.NVS, tedy nepodmíněně. Rozsudek není pravomocný, M.Šrámek se hodlá odvolat.

Obhajobu M.Šrámka, že byl v inkriminovanou dobu na Václ.náměstí v tiskárně Mír za svou přítelkyní, kterou jmenoval poprvé až u hlavního líčení (dříve se bál, že jí způsobí nepříjemnosti), soud odmítl jako účelovou s poukazem na svědeckou výpověď příslušníka VB Bulise, který uvedl, že M.Šrámek na Václ.nám. vyskakoval a tleskal a že měl asi 10 minut možnost odejít před tím, než byl zadržen.

Případ M.Šrámka je komplikovaný tím, že byl dne 26.8.1988 podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody a je nebezpečí, že podmíněně odložený zbytek trestu v trvání 10 měsíců bude opět proměněn na trest nepodmíněný.

V Praze 1.března 1989

*

Sdělení č.938 (Věc Vl.Šechovcova vrácena soudu 1.stupně)

Městský soud v Praze, jehož senátu předsedal JUDr.Jaroslav Novotný, zrušil ve veřejném zasedání, konaném dne 16.2.1989, rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1, jímž byl zproštěn viny Vladimír Šechovcov. (Viz naše sdělení č.890 a 907.) V usnesení se vyjádřil, že nebylo dostatečně objasněno, proč Vl.Šechovcov upustil od trestního jednání a že nebyla dostatečně prošetřena osoba Vl.Šechovcova. Jak známo, je tento 22letý student stíhán proto, že na manifestaci 21.8.1988 na Václ.nám.přinesl v tašce 15 plakátů s politickými hesly, kterých však nepoužil. Prokurátor, o jehož odvolání soud rozhodoval, uvedl, že Vl.Šechovcov neupustil od svého jednání dobrovolně, ale proto, že věděl, že by jeho jednání zmařili příslušníci SNB. Zanechal tedy svého jednání nikoliv dobrovolně, nýbrž pro objektivní překážku. Vl.Šechovcov se hájil tím, že uskutečnit vytažení a rozdání plakátů a jejich ukazování ostatním bylo velmi dobře možné, protože tam bylo hodně manifestujících a málo příslušníků SNB.

V Praze 1.března 1989

*

Sdělení č.939 (John Bok trestně stíhán)

Vyšetřovatel OS SNB Praha 3 kpt.Vachal zahájil dne 21.února 1989 trestní stíhání Johna Boka, nar.24.10.1945, jevištního mistra, bytem Březinova 7, Praha 8. Toho

dne byl John Bok, signatář Charty 77 a člen NMS před budovou obvodního soudu pro Prahu 3, kde se chtěl zúčastnit hlavního líčení v tr.věci proti Václavu Havelovi. Stejně jako desítky dalších lidí se nedostal do budovy. Příslušníci VB před budovou legitimovali a vyzývali občany, aby místo před budovou opustili. Když bylo před budovou jen asi 15-20 lidí, kteří nemohli bránit v průchodu po chodníku, vyzvali k odchodu i Johna Boka. Ten se jich zeptal na důvod jejich žádosti. Vzali mu občanský průkaz, zanesli ho ke skupině příslušníků StB na protější chodníku, a ti po nahlédnutí do jeho obč.průkazu kývali souhlasně hlavami. Poté příslušníci VB vyzvali Johna Boka, aby je následoval. On to odmítl a sedl si na chodník. Byl násilím odvláčen do služebního vozu. Obvinění z tr.činu výtržnictví podle § 202|1 tr.z., v němž se tvrdí, že se válel po zemi, aby ztropil výtržnost, je zcela absurdní. John Bok byl zadržován do 24.2., kdy byl předveden před prokurátorku pro Prahu 3 s návrhem vyšetřovatele na uvalení vazby. Prokurátorka návrhu nevyhověla a Johna Boka propustila na svobodu. Trestní stíhání proti němu však rozšířila o trestný čin ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a| tr.zákona. Zůstane-li John Bok obviněn z původního výtržnictví, hrozí mu trest do dvou let.

V Praze 1.března 1989

*

Sdělení č.940 (V.Havel a J.Petrová a spol.odsouzení)

Vzhledem k tomu, že o příběhu obou hlavních líčení v těchto tr.věcech bylo mnohé publikováno, přinášíme pouze informaci o rozsudcích.

Dne 21.2.1989 byl obvodním soudem v Praze 3 odsouzen Václav Havel. V hlavním líčení, které vedla samosoudkyně JUDr.Melena Hlavatá, byl uznán vinným podněcováním podle § 164 tr.z. a ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr.z. a odsouzen k 9 měsícům nepodmíněně ve II.NVS. (Viz naše sdělení č.894, 911.)

Ve dnech 21.a 22.ledna 1989 proběhlo u obvodního soudu v Praze 2 před samosoudcem JUDr.Antonínem Těšíkem hlavní líčení v tr.věci proti Janě Petrové a spol. (Viz naše sdělení č.894, 910.) Věc mluvčí Charty 77 Dany Němcové, která je hospitalizována v nemocnici, byla vyloučena k samostatnému projednání. Ostatních sedm obviněných bylo odsouzeno k těmto trestům: Jana Petrová k 9 měsícům nepodmíněně v I.NVS; Ota Veverka k 12 měsícům nepodmíněně ve II.NVS; David Němec k 6 měsícům odnětí svobody s podmíněným odkladem na tři roky a k peněžitému trestu ve výši 4000 Kčs a v případě nedobytnosti k náhradnímu trestu odnětí svobody v trvání jednoho měsíce; Jana Sternová ke 4 měsícům podmíněně na jeden rok. Všichni čtyři byli uznáni vinnými trestným činem výtržnictví podle § 202|1 tr.z., Jana Petrová a Ota Veverka navíc tr.činem útoku na veřejného činitele podle § 156|2 tr.z. Zbývající tři obžalované, Stanislava Pence, Petra Flacáka a Sašu Vondru, soud odsoudil za přečin proti veřejnému pořádku podle § 6a| zákona o přečinech a uložil jim tresty v trvání dvou měsíců s podmíněným odkladem na dva roky, navíc pak peněžité tresty ve výši 2500 Kčs. U všech tří může být peněžitý trest v případě nedobytnosti nahrazen trestem odnětí svobody v trvání jednoho měsíce.

Žádný z rozsudků nenabyl právní moci.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.941 (Libuše Šilhánová a Vlasta Chramostová trestně stíhány)

Dne 21.2.1989 zahájil vyšetřovatel VB kpt.Špírk trestní stíhání proti bývalé mluvčí Charty 77, socioložce Libuši Šilhánové a herečce Vlastě Chramostové, signatářce Charty 77. Obvinil je, že v otevřeném dopise vládním a stranickým orgánům ze 16.1.1989 "vyjádřily souhlas s hromadnou a úředně zakázanou demonstrací nelegálních struktur, uspořádanou v odpoledních hodinách 15.1.", a dále, že v dopise "nepravdivě osočily orgány státní moci a stranické orgány ze zneužívání svěřených pravomocí, hrubého porušování občanských práv a svobod občanů". Tím se podle jeho názoru dopustily schvalování trestného činu podle § 165|1 tr.z. a útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154|1 tr.z. Libuše Šilhánová a Vlasta Chramostová jsou stíhány na svobodě. V případě odsouzení jim hrozí trest až do jednoho roku odnětí svobody.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.942 (Trestní stíhání proti Davidu Vítkovi zastaveno)

Usnesením ze dne 3.2.1989 rozhodl vyšetřovatel prokuratury pro Prahu I Jaroslav Dolejš podle § 172|1c tr.řádu, že zastavuje trestní stíhání proti Davidu Vítkovi, nar.3.5.1972. Dne 19.1.1989 byl obviněn z tr.činů podle § 154|2 tr.z. a § 156a tr.z. (Viz naše sdělení č.897 a 926.)

Praha 6.března 1989 *

Sdělení č.943 (Věc Víta Poláka postoupena přestupkové komisi)

Dne 22.2.1989 proběhlo před obvodním soudem v Praze I hlavní líčení ve věci mladistvého Víta Poláka, nar.13.2.1972, bytem Rozvodova 16, Praha 4-Modřany, studenta 3. ročníku SPŠ strojní a člena NMS. Samosoudkyně JUDr.Ladislava Kučírková rozhodovala o návrhu na potrestání, který podal 9.2.1989 obvodní prokurátor pro Prahu I zastoupený JUDr.Karlem Florianem. Podle tohoto návrhu se měl Vít Polák dopustit přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6a| zákona o přečinech tím, že se účastnil dne 19.1.1989 shromáždění na Václavském náměstí. Vít Polák svou přítomnost na Václ.náměstí nepopřel a hájil se tím, že tam šel ze zvědavosti. Prokurátor žádal podmíněné potrestání v polovině trestní sazby, obhajoba žádala zamítnutí návrhu na potrestání. Samosoudkyně rozhodla podle § 314|1b tr.řádu postoupit celou věc ONV pro Prahu I. Prokurátor si ponechal lhůtu na rozmyšlenou k případnému odvolání. Samosoudkyně své rozhodnutí odůvodnila tím, že společenská nebezpečnost počinání Víta Poláka nedosáhla takové intenzity, aby ho bylo nutno uznat vinným přečinem. Do jednací síně byli vpustěni přátelé Víta Poláka. Po skončení hlavního líčení legitimovali příslušníci VB a StB před budovou soudu přítomné včetně Víta Poláka a jeho obhájce.

V Praze 6.března 1989 *

Sdělení č.944 (Přestupkové řízení proti Karlu Srpovi)

Dne 9.11.1988 rozhodl samosoudce obvodního soudu pro Prahu I JUDr.Jan Bělohradský v trestní věci proti Karlu Srpovi, nar.18.1.1937, stíhanému pro přečin proti veřejnému pořádku podle § 6a| zákona o přečinech, že věc postupuje přestupkové komisi ONV Praha I. Přečinu se měl dopustit přítomností na demonstraci dne 21.8.1988 na Václavském náměstí. Přestupkové řízení proběhlo dne 8.2.1989, K.Srpovi byla udělena pokuta 500 Kčs, proti níž se neodvolal a na místě ji zaplatil. Věc K.Srpa je jediným nám známým případem řízení o přečinu za účast na manifestaci 21.8.1988, které nebylo v důsledku amnestie zastaveno, neboť Karel Srp byl v minulosti trestán (případ Jazzové sekce.)

V Praze 6.března 1989 *

Sdělení č.945 (Jiří Sivce odsouzen)

Dne 14.2.1989 odsoudil samosoudce obvodního soudu v Praze 5 JUDr.Tome Frankič dělníka Jiřího Sivce, nar.6.7.1964, bytem Krausova 605, Praha 9, k peněžitému trestu 2500 Kčs a v případě nedobytnosti k náhradnímu trestu 4 měsíců odnětí svobody. Uznal ho vinným přečinem proti veřejnému pořádku podle § 6a| zákona o přečinech, protože ve čtvrtek 19.1.1989 údajně nerespektoval výzvy k opuštění prostoru u sochy sv.Václava na Václavském náměstí. Rozsudek není pravomocný.

V Praze 6.března 1989 *

Sdělení č.946 (Zadržení Vladimíra Veselského)

Dne 26.2.1989 byl v Praze u Dětského domu zadržen číšník Vladimír Veselský, nar.11.1.1966, bytem Letovická 8, Brno-Řečkovice. Vladimír Veselský Na příkopech sbíral podpisy pod petici proti odsouzení Václava Havla a Jany Petrové a spol. Zadržen byl na udání důchodce Ladislava Burdy. Vladimír Veselský byl 25 hodin zadržován na oddělení VB v Konviktské ul. a byly mu odnаты podpisy pod peticí a pohled adresovaný V.Havlovi do ruzyňské věznice.

V Praze 6.března 1989 *

Sdělení č.947 (Trestní stíhání ing.Tomáše Hradílka)

Dne 21.2.1989 bylo proti mluvčímu Charty 77 ing.Tomáši Hradílkovi, bytem Lipník nad Bečvou, Zahradní 892, zahájeno trestní stíhání pro trestné činy pobuřování

podle § 100|1a,3a tr.z. a poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr.z., kterých se měl dopustit tím, že 17.1.1989 zaslal stranickým a ústavním orgánům prohlášení, v němž ostře reaguje na brutální zásahy policejních sil proti manifestantům v Praze, a dále tím, že odeslal Miloši Jakešovi dne 1.2.otevřený dopis, v němž reaguje na jeho rozhovor se západoněmeckou televizí ARD. T.Hradílek v něm polemizuje s tvrzeními M.Jakeše a popisuje postihy, které zakusil v posledních letech. Tr.činu poškozování zájmů republiky v cizině se měl dopustit tím, že obě písemnosti byly vysílány západními rozhlasovými stanicemi.

Dne 22.2.nařídil kpt.StB Vlastimil Porostlý z KS SNB v Ostravě u T.Hradílka domovní prohlídku, kterou vedl kpt.StB Gajdziok z Ostravy a již T.Hradílek nebyl přítomen, protože byl toho dne ráno zadržen. Po mnohahodinovém výslechu a předvedení před prokurátora, který nevyhověl návrhu vyšetřovatele na uvalení vazby, byl T.Hradílek propuštěn na svobodu. Trestní stíhání však pokračuje.

Postih mluvčího Charty 77 T.Hradílka názorně dokládá snahu policejních a justičních orgánů paralyzovat činnost Charty 77. Ještě nikdy během jejího 12 letého působení nebyli všichni tři její mluvčí současně trestně stíháni. Jak známo, byl mluvčí Saša Vondra nedávno odsouzen, mluvčí Dana Němcová je obžalována a očekává soudní postih.

Tomáši Hradílkovi hrozí trest od jednoho roku do pěti let.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.948 (Petr Chmelař pravomocně zproštěn viny za účast na manifestaci)

Městský soud v Praze projednával dne 15.2.1989 odvolání prokurátora proti rozsudku obvodního soudu pro Prahu I, jímž byl Petr Chmelař zproštěn viny za účast na manifestaci 28.října 1988 (viz naše sdělení č.843,874 a 906.) Prokurátorka městské prokuratury požadovala vrácení věci obvodnímu soudu k novému projednání. Senát městského soudu za předsednictví JUDr.Jaroslava Novotného návrh prokurátorky zamítl a potvrdil rozsudek obvodního soudu.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.949 (Václav Lebduška zproštěn viny)

Samosoudce obvodního soudu pro Prahu 8 projednával dne 15.2.1989 trestní věc Václava Lebdušky, nar.3.1.1966, bytem Praha I, U železné lávky 5, který byl obviněn z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6a| zákona o přečinech. Měl se ho dopustit tím, že dne 20.1.1989 po shlédnutí filmu v kině Blaník na Václavském náměstí vypil kávu v bistru Jizera a poté se ještě asi 5 minut zdržoval, jak vypovídal svědek - příslušník VB Jan Patlach, na náměstí a neuposlechl výzvy k rozchodu. V.Lebduška popřel, že by byl v uvedený den legitimován. Lístek o kontrole občanského průkazu z 20.1.ve spisech chybí a nebyl sepsán ani úřední záznam. Příslušník VB Jan Patlach zadržel obžalovaného na nádraží v Čakovicích druhý den, tj.21.1., o čemž byl sepsán úřední záznam na MO VB Čakovice. V.Lebduška byl poté převezen do Bartolomějské ulice. V nočních hodinách byl propuštěn. Výpověď svědka Patlacha byla sepsána až 27.1.

Prokurátorka poukázala na rozpor výpovědí obžalovaného a svědka, na chybějící kontrolní lístek a navrhla mírný výchovný trest. Obhajoba poukázala na časový odstup mezi sepsáním úředního záznamu a svědeckou výpovědí. Soud zprostil Václava Lebdušku viny, rozsudek dosud nenabyl právní moci.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.950 (Rozsudek nad Janem Křivanem potvrzen)

Senát městského soudu v Praze za předsednictví JUDr.Tomáše Stuchlíka projednal na veřejném zasedání dne 16.2.1989 odvolání Jana Křivana, který byl dne 9.1.1989 odsouzen obvodním soudem pro Prahu I ke čtyřem měsícům odnětí svobody s podmíněným odkladem na jeden rok za účast na manifestaci v Praze dne 28.10.1988. Byl uznán vinným ze spáchání tr.činů útoku na veřejného činitele podle § 156|2 a ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr.z. (viz naše sdělení č.850, 874 a 877.) Senát městského soudu odvolání zamítl a rozsudek obvodního soudu potvrdil.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.951 (Rozsudek v tr.věci proti J.Fajmonovi pravomocný)

Městský soud v Bratislavě projednal dne 2.3.1989 odvolání Jiřího Fajmona proti rozsudku obvodního soudu pro Bratislavu I, jímž byl shledán vinným přečinem proti veřejnému pořádku, jehož se měl dopustit 25.3.1988 v Bratislavě účastí na manifestaci za náboženská a lidská práva, a jímž byl odsouzen na dva měsíce odnětí svobody ve II.NVS (viz. naše sdělení č. 717,722,764,782,866,888 a 900.) Městský soud rozhodl v senátě ve složení Luboš Jurček, předseda, JUDr.Vajdičková a JUDr. Ján Mazúr, že odvolání Jiřího Fajmona je nedůvodné, čímž rozsudek nabyl právní moci. Předseda senátu Jiřímu Fajmonovi na místě předal příkaz k nástupu výkonu trestu; trest má nastoupit do 31.3.v Bratislavě.

Obhájce Tibor Böhm poukázal na to, že jediný svědek v této tr.věci, příslušník SNR Štefan Katona, svědčil odlišně v přípravném řízení a před soudem prvního stupně. Dne 1.7.jako svědek uvedl, že Jiřího Fajmona legitimoval na Hviezdoslavově náměstí a že ho tam jiní příslušníci zadrželi. Dne 27.1. u hlavního líčení tvrdil, že on sice J.Fajmona nelegitimoval, ale že ho viděl v davu lidí na rohu Hviezdoslavova nám. a Strakovy ulice s hořící svíčkou v ruce. Odtud byli podle svědka manifestující vytlačeni k Michalské bráně a tam nebo opodál na náměstí Mieru byl prý Fajmon zadržen. Touto změnou výpovědi se svědek částečně ztotožnil s výpovědí J.Fajmona, který od počátku tvrdil, že byl zadržen na náměstí Mieru (asi 800 m od Hviezdoslavova nám.) a že na Hviezdoslavově náměstí vůbec nebyl. Obhájce navrhl, aby věc byla vrácena k důkaznímu řízení soudu prvního stupně, aby byl svědek Katona slyšen znovu a aby byli konečně slyšeni i další svědci, které Jiří Fajmon marně navrhoval. I prokurátor JUDr.Husár navrhoval, aby bylo zasedání odročeno a svědek Katona znovu vyslechnut odvolacím soudem nebo aby věc byla vrácena soudu prvního stupně. Soud však rozhodl tak, jak shora uvedeno: podle jeho mínění tedy soud prvního stupně - tj.samosoudce Ján Jamrich - nepochybil, uznal-li obě výpovědi svědka Katony za správné, byť se vzájemně vylučovaly.

Řízení před bratislavskými soudy v tr.věci proti Jiřímu Fajmonovi, se vyznačuje neobvykle výrazným pohrdáním právem a procesními ustanoveními.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.952 (Miroslav Šrámek stane před odvolacím soudem)

Jak jsme již informovali (viz sdělení č.915 a 937), byl 23letý zedník Miroslav Šrámek odsouzen dne 17.2.1989 obvodním soudem pro Prahu 8 k nepodmíněnému trestu jednoho měsíce odnětí svobody ve II.NVS za přečin proti veřejnému pořádku podle § 6a) zákona o přečinech, jehož se měl dopustit účastí na shromáždění na Václavském náměstí dne 19.1.1989. O odvolání M.Šrámka bude rozhodovat městský soud v Praze ve veřejném zasedání dne 9.3.1989 od 13 hodin v jednací síni č.99 ve 2.patře v soudní budově ve Spálené ulici 2, v Praze 2. Předsedou senátu bude JUDr. Alexandr Rudý.

V Praze 6.března 1989

*

Sdělení č.953 (Hl.líčení v tr.věci proti S.Pitašovi odročeno)

Předseda senátu okresního soudu v Náchodě JUDr.Miloš Vízdal nařídil na 2.3.1989 hlavní líčení v tr.věci proti Stanislavu Pitašovi (viz sdělení č.770,834 a 855.) Pro nemoc obviněného bylo hl.líčení odročeno na neurčito.

Okresní prokurátor v Náchodě JUDr.Josef Mevart žaluje Stanislava Pitaše, 31letého dělníka, signatáře Charty 77 a člena NMS, pro dva trestné činy. V obou případech jde o útok na veřejného činitele. Závažnějšího z nich podle ustanovení § 155)la tr.z. (podle něho hrozí S.Pitašovi úhrnný trest do tří let odnětí svobody) se měl S.Pitaš dopustit 27.10.1988 tím, že v České Skalici "úderý lokty do ramene, hrudníku i břicha a úderem prudkým záklonem hlavy do obličeje napadal příslušníky OS SNB v Náchodě kpt.Bohumíra Adámka a npor.Přemysla Kmocha, protože jej nutili nastoupit do služebního automobilu potom, co nerespektoval jejich výzvy, aby je následoval na OS SNB v Náchodě k podání vysvětlení".

K tomu je nutno dodat, že oba příslušníci nenutili Stanislava Pitaše, aby je následoval na správu SNB proto, že by od něho požadovali vysvětlení ve smyslu zákona o SNB, ale proto, že mu chtěli zabránit v účastí na manifestaci 28.10. v Praze; předpokládali totiž, že se tam chystá. Toho dne zadrželi - v rozsáhlé

akci proti potenciálním účastníkům manifestace a proti signatářům HOS - příslušníci SNB v celé republice nejméně 200 osob. Jak vypověděli dva svědci, kteří celou scénu pozorovali, Stanislav Pitaš proti oběma policistům žádného násilí nepoužil. Svědectví o "prudkém záklonu hlavy do obličeje příslušníka" je naprostoou sanyšlenkou, byť potvrzenou osmádeenní neschopností svědka Adámka. Oba příslušníci StB byli v civilu, S.Pitašovi se nijak neprokázali, jednoho z nich S.Pitaš nikdy před tím neviděl a druhý značně změnil vzhled, takže ho nepoznal. Stanislav Pitaš zaujal pouze postoj pasivní rezistence a nechal se do auta odnést.

Druhého tr.činu útoku na veřejného činitele se měl S.Pitaš dopustit tím, že ev.stížností z 25.3.1988 údajně pomlouval npor.StB Stanislava Roušara pro výkon jeho pravomoci.

V Praze 6.března 1989

Hladovky za propuštění politických vězňů

K protestním hladovkám za propuštění politických vězňů se připojilo 31 občanů ze severní Moravy. Po událostech posledních měsíců, zvláště událostech v týdnu 15. - 22.1. v Praze a Všetatech, cítí jako svou povinnost dát najevo svůj nesouhlas s nedůstojným a neoprávněným vězněním aktivistů nezávislých iniciativ. Hladovku zahájili 1.2.1989, každý z podepsaných bude hladovět jeden den každého měsíce až do propuštění vězněných aktivistů. Vyzývají všechny, kteří nejsou lhotejně k porušování lidských práv, aby se k jejich hladovce připojili. Za správnost podpisů ručí: Jaromír Piskoř, Haškova 8, Opava; Jiří Hanus, V.Jiřákovského 14|132, Ostrava-Dubina; Petr Melichar, Zápotockého 52, Havířov-Bludovice.

Signatář Charty 77 z Liberce René Matoušek držel po lednových událostech jeden týden hladovku s požadavkem, aby byli propuštěni uvěznění; poté se k němu připojil jeho bratr, který hladovku držel tři dny.

Za propuštění vězňů svědomí drží řetězovou hladovku již více než sto dní občané na jižní Moravě. Ve dvou řetězech se jí zúčastnilo už přes padesát lidí. Od 1.2. do 1.3. se jí například zúčastnili: Miroslav Soušek 5 dní, Zdeněk Tenora 5 dní, Jiří Mareček 4 dny. Účastníci hladovky napsali již sedm dopisů předsedovi vlády Adamcovi, zatím bez odpovědi.

Další řetězová hladovka od 27.2. do 4.4. zahrnuje 28 lidí. Podle oznámení Jiřího Štencla z Litovle jí drží např. František Adamík 7 dní, Vladislav Bukáček 3 dny; většina těchto občanů je ze Severomoravského kraje.

Hladovku na protest proti věznění osob zadržovaných v lednu t.r. na Václavském náměstí oznamuje generálnímu prokurátorovi ČSR a žádá jejich okamžité propuštění v dopise z 23.1.1989 Milan Bubla z Partizánského.

*

Dopisy občanů státním a stranickým představitelům

144 českoslovenští občané žádají ve svém dopise ze 17.1.1989 prezidenta republiky a Federální síromáždění o ukončení štvavé kampaně v hromadných sdělovacích prostředcích proti lidem, kteří byli uvěznění po zákrocích Veřejné bezpečnosti na Václavském náměstí v lednu t.r. a jejich okamžité propuštění. Za správnost podpisů ručí Petr a Jan Paynovi z Prahy.

Lenka a Petr Hrachovi se ve svém dopise prezidentu republiky z 21.1.1989 dožadují v souvislosti s brutálními zásahy příslušníků SNB a LM "chránit československé občany před ekologickou a jinou bezohledností, s níž se setkávají na každém kroku, než-li před možností svobodně vyjádřit svůj názor".

Na předsedu vlády ČSSR Ladislava Adamce se obrací otevřeným dopisem z 26.1.1989 Miroslav Vašina z Nového Boru s "výzvou k postupné nápravě všech křivd, které se dotýkají třeba i nejposlednějšího občana naší země".

Obvodního prokurátora pro Prahu I JUDr.Floriána žádají Hana a Vít Pelikánovi a Květoslava a Jan Priucovi o zastavení trestního stíhání proti Daně Němcové a považují obvinění proti ní vznesené za zcela aburdní a odporující principům demokracie.

Události z posledních lednových dnů v Praze považuje RNDr. Tomáš Rätinger z Prahy 6 ve svém dopise předsednictvu vlády ČSSR z 22.1.1989 za hanebné a konstatuje v něm dále: "Možná, že vážně nelze přeskočit oněch polských 10 let, stanné právo, hospodářský a společenský krach, umučené "Popělušky" - ale práce, třeba by pro Vás mohl mít člověk cenu již nyní."

Zrušení přijatých zákonných opatření z února 1989 a propuštění všech neprávem vězněných a stíhaných lidí žádá prezidenta ČSSR Jiří Chudoba z Nové Paky.

John Bok z Prahy upozorňuje prezidenta republiky, že "žádná vyhláška NV hl. města Prahy a ani jiné rozhodnutí kteréhokoliv ministerstva či úřadu nemají právo se vyvyšovat nad ústavu". Žádá rovněž propuštění všech nespravedlivě uvězněných a stíhaných osob.

Oldřich Klein z Mostu ve svém dopise předsedovi vlády z 24.2.1989 reaguje na jeho názor - Jsme pro otevřený, demokratický dialog s lidmi. Nemyslím, že podpisové akce jsou k tomu nejlepším prostředkem - otázkou: "Jakou formou je tedy možno v této zemi skutečný dialog vést?"

S dalším názorem předsedy vlády ČSSR, že "nemá ústavní pravomoc zasahovat do působnosti orgánů činných v trestním řízení" polemizuje Jiří Pejšman z Karlštejna. Ve svém dopise předsedovi vlády cituje z ústavy čl.68 (hlava pátá), dle něhož se členové vlády zavazují slibem zachovávat ústavu a státní zákony a pracovat k tomu, aby byly uváděny v život. A ptá se: "Jak je možné, aby tyto orgány s plnou odpovědností a vědomím schavlovaly zákony odporující znění čl.28 (hlava druhá) ústavy ČSSR (svoboda projevu, shromažďování apod.) a žádá, aby tyto zákony byly prohlášeny za neplatné.

Ing. Tomáš Hradílek v dopise Miloši Jakešovi z 28.1.1989 uvádí protiprávní zásahy orgánů SNB proti některým pokusům jeho samotného a dalších občanů o navázání dialogu v rámci oficiálních struktur v posledních dvou letech. Reaguje tím tak na Jakešovo tvrzení v rozhovoru s redaktorem západoněmecké televize, že "účastníci nezávislých iniciativ zveřejňují svá stanoviska pouze prostřednictvím západních sdělovacích prostředků a že se vyhýbají vystoupením na veřejnosti v rámci oficiálních struktur a akcí". Dále Tomáš Hradílek uvádí, že se i letos zúčastní prvomájové manifestace v Praze s heslem, vyjadřujícím smysl a poslání Charty 77 a závěrem dodává: "Pokud budou proti nám podnikána preventivní opatření, sledující znemožnění této naší činnosti, potom Vás veřejně nazvu tak, jak si zasloužíte." Pro tento text bylo proti T. Hradílkovi zahájeno tr. stíhání (viz VONS č.947). Druhý text, pro nějž je rovněž stíhán - prohlášení státním a stranickým orgánům z 17.1.89 - viz Infoch 77|3|88.

*

Další protesty a solidarita z domova

551 československý občan je podepsán pod peticí požadující propuštění Evy Vidlařové, herečky a inspicientky brněnského Divadla na provázku, která je už více než dva měsíce vězněna pro svou činnost ve Výboru na obranu Petra Cibulky, Dušana Skály a Jiřího Štencle. Je nyní obviněna z trestného činu podle § 171|1c trestního zákona a hrozí jí trest odnětí svobody až do pěti let. Petice byla odeslána 17.2.

Dne 23.2.1989 vznikl v Praze Výbor na obranu mírových aktivistů, který je pokračovatelem původního Výboru na obranu T. Dvořáka a H. Marvanové. Zakládajícími členy VOMA jsou Jiří Dienstbier, Václav Malý, Jiří Pavlíček, Tomáš Tvaroch a Luboš Vydra. Během dalšího týdne vstoupili do výboru další aktivisté.

Dne 15.2. se konalo v Praze zasedání Čs. helsinského výboru. Přijal nové členy - MUDr. Bedřicha Placáka, Milana Šimečku, Miroslava Kusého a Emila Ludvíka, takže má t.č. 31 členů. ČSHV se připojil k návrhům, které již byly vysloveny (američtí kongresmani, Demokratická iniciativa), aby Nobelova cena míru za rok 1989 byla udělena Václavu Havlovi. V Praze vznikl kromě toho výbor, složený z Evy Kantůrkové, Emanuela Mandlera, Dany Němcové a Vlasty Chramostové, který soustřeďuje vyjádření, podporující tento návrh. Vyjádření je možno adresovat: Emanuel Mandler, Národní divadlo 1213, 142 00 Praha 4 a Eva Kantůrková, Xaveriova 13, 150 00 Praha 5.

Také Charta 77 se dne 26.2. připojila k návrhu, aby letošní Nobelova cena míru byla udělena Václavu Havlovi. Oznámila to Výboru pro podporu návrhu na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi. Tomuto výboru dochází mnoho dopisů od čs.občanů, nezávislých iniciativ i ze zahraničí, v nichž se návrhu vyjadřuje podpora. Instituce a jednotlivci v zahraničí mohou tento návrh podpořit přímo na adresu Nobel Institut Oslo, Norsko; výbor však prosí o informaci o takové podpoře. Návrh na udělení Nobelovy ceny V.Havlovi byl včas podán kompetentními osobami (dvěma americkými kongresmany), nyní jde o to, podpořit ho. V této souvislosti se obrátil na představitele nezávislých iniciativ a hnutí v Evropě a v USA dopisem z 27.2. Jiří Dienstbier. Adresoval ho Adamu Michnikovi, Andreji Sacharovovi, Ferenci Kúszegovi, Tamažu Mastnakovi, Mary Kaldorové, Dieteru Eschemu, Mient Jan Faberovi, Joanne Landyové a dalším, prostřednictvím londýnské agentury Palach Press. "Udělení Nobelovy ceny V.Havlovi by bylo spravedlivým oceněním jeho osobního přínosu k zápasu o mír uvnitř středoevropské společnosti", píše J.Dienstbier.

*

Solidarita z ciziny

Solidarita z Francie:

Skupina francouzských intelektuálů podepsala petici k situaci v Československu. Text petice zní: "Odsouzení Václava Havla je skandálním útokem na demokratická práva. Žádáme jeho okamžité osvobození, zrušení soudního rozhodnutí jakož i zastavení trestních stíhání všech ostatních obviněných v Československu, kteří jsou stíháni pouze za projevy svého přesvědčení." Zajímavé je, že 50 prvních podpisů bylo k dispozici již několik hodin po odsouzení V.Havla, ve sbírání dalších se pokračovalo celou noc. Prohlášení podepsali francouzští poslanci, spisovatelé, novináři, herci, právníci, dále aktivisté Ligy pro lidská práva, organizace SOS-rasismus, politici socialistické i komunistické orientace (vč.Pierra Jucquina), dále např.Lisa Londonová, François Fejtő, Pierre Kende, Alexandre Smolar, François Maspéro, Marina Vladyová, Ariane Mnouchkinová atd. - L'Humanité z 22.2. zveřejnilo ostrou kritiku situace v Československu a odsouzení V.Havla.

Na proces s Václavem Havlem a na paralelní proces s Janou Petrovou a spol. přijeli do Prahy - kromě novinářů: delegace MHF LP, složená z zástupkyně tajemníka Federace Hester Minnemaové z Nizozemí a prof.Martina Finckeho z NSR a dále člena americké sekce MHF LP Helsinkí Watch prof.Hermana Schwartze; delegace FIDH, složená z býv.generálního prokurátora Francie, JUDr.Rolanda Késsouse a Hélyny Rubinsteinové-Carrerové; zástupce švédského PEN-klubu a svazu švédských spisovatelů, básník Kay Glans; zástupce britské mírové organizace END Pat Hunt; zástupce britského hnutí Charta 88 Mark Thompson. Nikdo z nich nebyl vpuštěn do soudní síně, s výjimkou zástupců FIDH, kteří na dvě hodiny pronikli do soudní místnosti a byli z ní poté vykázáni.

Solidarita z Polska:

Polský PEN-klub protestoval již dvakrát, 3.2. a 22.2. proti věznění V.Havla u Gustáva Husáka. Znění druhého protestu: Na manifestaci dne 17.2. v Krakově byla vyhlášena rezoluce na podporu čs.politických vězňů, nedávno uvězněných. Bylo zde také oznámeno, že 21.2.se bude konat za V.Havla a další vězně v Krakově manifestace. Podle předběžných zpráv se jí zúčastnilo 1000 lidí, další informace čekáme. - Solidarizační prohlášení Polsko-maďarské solidarity při jejím založení 18.2. se týká pronásledovaných aktivistů v Československu. - Dne 23.2.vydal k této věci prohlášení Polský helsinský výbor, jímž se obrací na vlády všech států účastníků helsinského procesu, aby použily procedur kontrolního mechanismu, dohodnutého ve Vídni, a požadovaly po čs.vládě informaci a vysvětlení. Polský HV žádá, aby čs.situace byla projednána na pařížské konferenci KBSE, ktevrá začne 30.5.t.r. Polský helsinský výbor adresoval už dříve podobný dopis polské vládě. - Oblastní výkonná komise a představitelé organizačních výborů Nezávislé samosprávné odborové organizace Solidarity oblasti Dolní Slezsko vyjádřili svůj protest proti odsouzení V.Havla a proti tomu, že čs.úřady neplní závazky helsinského procesu, v prohlášení, datovaném 22.2.1989 ve Vratislavi. Kromě OVK prohlášení podepsalo 100 zástupců závodních organizací Solidarity z Dolního Slezska.

Solidarita z NDR:

Dne 22.1.vydalo 36 členů a sympatizujících Iniciativy za mír a lidská práva v NDR dopis, adresovaný českým a slovenským přátelům. Vysoce v něm hodnotí nezávislé iniciativy v Československu a aktivitu širších vrstev obyvatelstva a srovnávají ji s údajnou letargií občanů NDR. Děkují i za solidární akci PČSS ve věci lipských občanů, kteří byli v lednu t.r.ve vazbě. "Doufáme spolu s vámi, že vaši přátelé budou co nejdříve propuštěni z vazby a naše vlády se konečně budou řídit závazky, které přijaly v rámci procesu KBSE", uvádí se v dopise. Toto vyjádření je zajímavé tím, že je to poprvé, kdy se část demokratické opozice NDR odvolává na helsinský proces. Dopis čs.vládě z 23.2. a protestní vyjádření z 26.2., v nichž se požaduje propuštění nedávno uvězněných čs.občanů a respektování závazků, které na sebe bere čs.vláda účastí v helsinském procesu, podepsalo 171 zástupců nezávislých skupin v NDR, a to skupin, zabývajících se otázkami míru, ekologie a životního prostředí, ženského hnutí a lidských práv. - Dva texty byly podepsány 22.2.v Lipsku. První je dopis čs.vládě a protestuje se v něm proti odsouzení V.Havla a dalších nezávislých aktivistů, proti tiskovým kampaním a justičnímu pronásledování, proti tomu, že čs.vláda ignoruje vídeňský dokument. Navrhuje se v něm stejné řešení jako v polovině ledna v Lipsku, kde byli nezávislí aktivisté propuštěni a tr.stíhání proti nim zastaveno. Požaduje se propuštění uvězněných aktivistů, zrušení již vynesených rozsudků a zastavení tr.řízení. Dopis podepsali Wolfgang Farstedt, Michael Arnold, Gesine Oltmannsová, Katrin Hattenhauerová, Christian Dietrich, Fred Kowasch, Dieter Rückart a Michaela Ziegsová. Solidární dopis adresovaný čs.přátelům z téhož dne označuje rozsudky za skandální. Podepsala ho Iniciativa demokratické obnovy společnosti NDR, Anti-Nazi-Liga z Drážďan a dalších 25 nezávislých aktivistů.

Solidarita z Maďarska:

Na 2.3.svolaly maďarské nezávislé organizace a iniciativy protestní shromáždění, které se má konat ve středu Budapešti a na němž se má požadovat propuštění V.Havla a dalších čs.politických vězňů na svobodu. Prohlášení, jímž se tato manifestace svolává, obsahuje i žádost maď.vládě, aby osvobození čs.politických vězňů rovněž prosazovala. Podle dosud neúplných zpráv prohlášení podepsaly a manifestaci pořádají FIDESZ (Svaz mladých demokratů), Maďarské demokratické fórum, Síť svobodných iniciativ, Republikánský klub, Kruh maďarsko-čs.přátelství a j.

Solidarita z NSR:

Dne 23.2.vyjádřili své pohoršení nad oběma rozsudky a nad porušováním zásad helsinského procesu západoněmečtí Zelení; telegram podepsal mluvčí jejich parlamentní skupiny dr.Helmut Lippelt.

Není v našich silách zaznamenat všechny projevy solidarity. Tak např.britské mírové sdružení END, 17.2.protestuje zejména proti uvěznění mírových aktivistů Jany Petrové a Oty Veverky a vyjadřuje svou solidaritu i s mírovými aktivisty uvězněnými již od podzimu, Hanou Marvanovou a Tomášem Dvořákem a dalšími politickými vězni. Obdobné solidární vyjádření poslala Chartě 77 rovněž Charta 88, britské společenství, usilující zejména o to, aby ve V.Británii vznikla psaná ústava.

O dalších solidárních akcích v cizině, např.o manifestacích v Krakově a Budapešti, o prohlášení bulharských intelektuálů, Demokratického svazu v SSSR, PEN-klubu z NDR (protest proti věznění V.Havla podepsal i náměstek ministra kultury NDR spisovatel Klaus Hepke), o premiéře Havlových jednoaktovek ve varšavském divadle Teatr Powszechny za účasti polského ministerského předsedy Rakowského, nemůžeme pro nedostatek přesnějších informací zatím referovat.

*

Setkání v Riegrových sadech

Dne 25.2.odpoledne proběhlo v restauraci v Riegrových sadech v Praze první veřejné shromáždění od r.1969, pořádané současně oficiální organizací a nezávislou skupinou. V daném případě šlo o SSM a NMS. Původní kontakt mezi SSM a NMS zprostředkoval ČSMV, jehož zástupce se shromáždění rovněž zúčastnil. Bylo

dohodnuto, že SSM zaplatí pronájem sálu a shromáždění bude pořádat jen NMS, ovšem před jeho zahájením se ukázalo, že SSM je spolupořadatelem. Shromáždění moderovali člen NMS Jan Svoboda a tajemník ÚV SSM pro zahraniční (!) styky Luboš Lébl. Přítomno bylo asi 250 až 300 lidí, dalších 200 se nedostalo do sálu pro jeho malou kapacitu. Původně bylo dohodnuto, že se bude diskutovat o tématech okolo vojenské služby, odzbrojení a demilitarizaci společnosti. Proto zástupci SSM nesohlasili s diskusí o politických vězňích, k níž však přesto došlo. Celá diskuse byla vlastně výběrem témat pro další shromáždění, které by se mělo konat poslední březnovou sobotu. Zástupci SSM však se nevyjádřili o jeho pořádání s určitostí. Byla vybrána - někdy přes odpor SSM - následující témata: šikanování vojáků základní služby (pronájem mazáctví), náhradní služba, dovolená vojáků zákl. služby, vojenská služba absolventů bohosloveckých fakult (dosud jako jediní vysokoškoláci musejí na dva roky na vojnu), zrušení Lidových milicí, odchod sovětských vojsk z Československa, věznění mírových aktivistů, konverze zbrojního průmyslu, vojenské hračky, branná výchova na školách. Setkání byli přítomni pracovníci čs. televize, ARD, Mladého světa, Mladé fronty a další novináři. Tomáš Tvaroch pohovořil o vězněných mírových aktivistech, jeho projev vzbudil potlesk. Až na zástupce oficiálních institucí uctili přítomní minutou ticha památku Jana Zajíce. V NMS nyní probíhají diskuse, zda je správné pořádat taková setkání a nabízet dialog oficiálním strukturám, jestliže čtyři míroví aktivisté - Tomáš Dvořák, Hana Marvanová, Jana Petrová a Ota Veverka - jsou vězněni. Někteří se domnívají, že dialog je možné vést, ale pouze o problému vězněných, jiní soudí, že je ho možno vést i o jiných otázkách, pokud není otázka vězněných druhou stranou vylučována.

Krátké zprávy

Pietní akt za Jana Zajíce

Při příležitosti 20. výročí sebeupálení Jana Zajíce proběhl u jeho hrobu ve Vítkově 25.2.1989 v 6.30 hod. pietní akt. Památku Jana Zajíce uctili signatáři Charty 77 Stanislav Miloš a Vít Zuka minutou ticha společně s mluvčím Charty 77 T. Bradíkem, který pronesl krátký projev, v němž připomenul dokument Charty 77 k uctění jeho památky. Na hrob položili věnec se stuhou "Nezapomeneme - Charta 77". Na závěr pietního aktu zazpívali jeho účastníci československou státní hymnu. Poté, co účastníci vzpomínkového aktu opustili hřbitov, obsadili jej uniformovaní i neuniformovaní příslušníci SNB, kteří návštěvníky hřbitova odváděli k výslechům a přesvědčovali je, aby od uctění památky Jana Zajíce upustili. Policie zadržovala v této souvislosti řadu občanů několik hodin.

*

Členům hnutí WiP (Svoboda a mír), kteří drží 24.2.-2.3.1989 v Sopotech hladovku

Milí přátelé,

dozvěděli jsme se o vaší hladovce, již protestujete proti diskriminaci při udělování cestovních dokladů ve vaší zemi. Polská vláda je povinna respektovat ustanovení Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, garantující svobodný výjezd ze země a návrat do ní. Platí to ovšem o vládách všech států, které tento pakt přijaly, včetně vlády československé. I u nás dochází k rozsáhlé diskriminaci při udělování cestovních dokladů. Charta 77 vydala k této problematice za dvanáct let své existence několik dokumentů, dožadujících se nápravy. Vase požadavky jsou zcela oprávněné, a proto Vám tímto vyjadřujeme svou plnou podporu.

Se solidárními pozdravy

Petr Pospíchal a Anna Šabatová za Polsko-čs. solidaritu (čs. část)

Saša Vondra, mluvčí Charty 77

V Praze 1. března 1989
